

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 7.

Σάββατον 21/2 Φεβρουαρίου 1878.

Τιμὴ 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 20/1 Φεβρουαρίου.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ.

Εἰς παντοδαπὰς φήμας καὶ συζητήσεις πλουσία ἡ ἐβδομὴς αὕτη πτωχὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ γεγονότων οὐδὲ διαλύσασθαι τὴν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ ὁρίζοντος τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος κατεσκεδασμένην ἀχνύον. Ἐν τῇ μόνον σαφέστερον ἐξεδηλώθη ὅτι ἀποτέλεσμα τοῦ λυμαινομένου τὴν Ἀνατολὴν τελευταίου φυσικοῦ καὶ αἱματηροῦ πολέμου ἔσονται ῥιζικαὶ τροποποιήσεις τῆς ἐνεστώσης τῶν πραγμάτων καταστάσεως, αἵτινες—ἐλπίζωμεν τοῦτο χάριν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ περιπύστου πολέμου τοῦ 19' αἰῶνος—ὕπὸ τῆς Εὐρώπης ἀπάσης ὑπαγορευόμεναι ἔσονται σύμφωνοι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης, τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐλπίζωμεν τοῦτο καθ' ὅσον μετὰ τὴν ἄφθονον ῥοὴν ἀνθρωπίνου αἵματος οὐ μόνον τῶν στρατιωτῶν ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν πολιτῶν πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, ἀλλὰ καὶ τῶν γερόντων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων ἐν ταῖς οἰκείαις αὐτῶν ἐστίαις, μετὰ τὴν φοβερὰν διασπορὰν δέκα καὶ ἐπέκεινα μυριάδων ἀνθρωπίνων πλυσμάτων τὰ πάνδεινα ὑποστάντων καὶ θρηγνούντων τῶν μὲν ἐκ λιμοῦ καὶ ψύχους, τῶν δὲ ἐπὶ τῶν ἀπολομένων γονέων, τέκνων καὶ ἀδελφῶν αὐτῶν, θὰ ἦτον αἶσχος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ διὰ τὴν Εὐρώπην ἐὰν ἐκ τοῦ ζέοντος αἵματος τῶν ἀθῶων, ἐὰν ἐκ τῆς ἀτιμώσεως τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παρθένων, δὲν ἀνε-

ρύετο πραγμάτων κατάστασις ἱκανοποιούσα τοῦλάχιστον τὰ δίκαια τῶν τοσοῦτον σκληρῶς δοκιμασθέντων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς. Στίγμα θὰ ἦτον ἀνεξάλειπτον ἐὰν μετὰ τὴν φοβερὰν ταύτην ἀνθρωποθυσίαν, ἣτις ἐν διαστήματι ἡττοῦ ἔτους ἐπῆνεγκε καταστροφὰς οὐχὶ πολλῶν ἐλάττους τῶν κατὰ τὸν ἐπαρτάτου μηνὸς τριακονταετῇ ἐκείνον πόλεμον, αἱ εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις κτηνωδῶς—ἐπιτραπήτω ἡ λέξις τοῖς παρισταμένοις ἐν τῇ ἀποτροπαίῳ ταύτῃ σφαγιάσει τῶν λαῶν—ἐμμένουσαι εἰς ὕλικὰ συμφέροντα παρεώρων τὸ μέγιστον τῶν συμπερύντων, τὴν δικαιοσύνην. Σκληρὰν τοῦ τί στοιχίζει ἡ ὕλικὴ αὕτη ἀδιαφορία ἔλαβε πείραν ἡ σύγχρονος Εὐρώπη ἐν τῷ ζητήματι τῶν γερμανικῶν δυσκάτων, ὅπερ ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν περιέστησεν αὐτὴν εἰς τὴν φοβερὰν ἀνάγκην ἀδιαλείπτου σχεδὸν πολέμου καὶ μεταποιήσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν εἰς εὐρεῖς στρατῶνας ἐπὶ καταστροφῇ τῆς ἐργασίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Καὶ ὅμως ὅσον πιθαναὶ εἰσιν αἱ ἐλπίδες αὗται, ἄλλο τόσον πιθανή ἐστίν ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐπέκτασις τῆς βροτολοιγοῦ ταύτης πύλης ἐπὶ μείζονας διαστάσεις, ὧν ἀδύνατον νὰ προβλεφθῇ ἡ ἐκδοσις. Ὁ πολιτικὸς ὁρίζων, ἵνα τὴν λίαν τετριμμένην ἀλλὰ καὶ ἐκφραστικὴν ταύτην φράσιν μεταχειρισθῶμεν, θολοῦται μᾶλλον ἢ αἰθριάζει. Αἱ περινοστήσεις εὐρωπαϊκῶν τινῶν κρατῶν, ἰδίᾳ δὲ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Αὐστρίας φαίνονται τέλος ἀπολήγουσαι εἰς τετριμμένην ὁδὸν, ἐνῶ ἄλλων ἡ στάσις σφιγγὸς αἶνιγμα εἰσέτι διατελεῖ.

Περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος, ἀφοῦ ἠγγέλθη εἰς τὸ Κοινοβούλιον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ὅτι ἐπρόκειτο νὰ υποβληθῇ τὴν δευτέραν ἢ αἰτήσεις ἐκτάκτου πιστώσεως ἐξ ἑκατομμυρίων λιρῶν στέρλινῶν, ὃ ἐν Βουούλοις τότε ναυλοχῶν ἀγγλικὸς στόλος, ἐξ ἑνδεκα μεγάλων καὶ ἰσχυροτάτων θωρηκτῶν συγκείμενος καὶ ὑπὸ τὸν ναύαρχον Λόρδου διατελῶν, εἰσέπλεε τῇ πρώτῃ τῆς παρασκευῆς τὸν Ἑλλήσποντον, ἅμα δὲ κατὰ τὰ Δαρδανέλλια ἀφικόμενος, λαβὼν διὰ τοῦ ἐκεῖ ἄγγλου προξένου ἀντεπιταγὴν τοῦ ὑπουργείου, ἀνεξεύγνυτο καὶ ἀπесύρετο εἰς τὸν ὅρμον τῶν Βασικίων παρὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Ἑλλήσποντου. Ἐκ τῶν ἐξηγήσεων αἰτίνες περὶ τούτου ἐδόθησαν ἐν ταῖς δύο Βουλαῖς κατεδείχθη ὅτι τὸ διάβημα τοῦτο προεκάλεσαν αἰρωσσιαὶ προελάσεις πρὸς τὴν Καλλιπόλιν καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης καὶ τῶν προθέσεων τῆς Ῥωσσίας. Τῶν ὅρων τούτων ἀνακοινωθέντων καὶ δοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ῥώσσου πρεσβευτοῦ κόμητος Σουβαλώφ διαβεβαιώσεων ὅτι ἡ Ῥωσία δὲν προτίθεται τὴν κατοχὴν τῆς Καλλιπόλεως, ἐκτός ἐὰν ἀναγκασθῇ εἰς τοῦτο ὑπὸ συγκεντρώσεως τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, τὸ ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον ἔδωκε τὴν ἀντιδιαβεβαίωσιν ὅτι οὐδ' ἡ Ἀγγλία σκοπεῖ τὴν τῆς Καλλιπόλεως κατοχὴν καὶ ἐπεμύσε τὴν ἀντεπιταγὴν τῆς ἀναζεύξεως τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, εἰς ἣν εἶχεν ἀγγεληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ἄγγλου πρέσβως κ. Λαγυάρδου ὁ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον εἰσπλους τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, οὐδεμίαν εἰς τοῦτο προέβλεπεν ἀντίστασιν, ἀλλ' ἐξέδωκε μάλιστα καὶ φερμάνιον τεκμηριῶν ὅμως ὅτι ἡ ἄδεια τοῦ εἰσπλου δίδεται τῇ ῤητῇ αἰτήσῃ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως.

Ἐν τούτοις τὸ διάβημα τοῦτο, ὅπερ προήλθεν ἐξ ἀτομικῆς ἐνεργείας τοῦ πρωθυπουργοῦ λόρδου Βήκονσφιλδ, ἔδωκεν ἀτραμὴν εἰς σπουδαιότατας διχογνωμίας ἐν τῷ ἀγγλικῷ ὑπουργείῳ, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων πηροῦντο δύο τῶν σπουδαιοτέρων αὐτοῦ μελῶν, ὁ τῶν ἀποικιῶν ὑπουργὸς λόρδος Καρναρβὼν

καὶ ὁ τῶν ἐξωτερικῶν κόμης Δέρβυ. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη διαφωνῶν πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν μεθ' οὗ ἤρρισεν ὅτε ἐξεφώνησε πρὸ δύο περίπου μηνῶν τὸν λόγον ἐκεῖνον ἐν ᾧ μωρίαν διὰ πάντα Ἀγγλον ἐχαρκατήριζε τὴν ἐπανάληψιν τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου, ἠγγεῖλεν ὡς ὀριστικὴν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων τὴν παραιτήσιν αὐτοῦ, οὐ μόνον ἐνεκα τοῦ εἰσπλου τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀρχαίας ταύτας διαφωνίας καὶ διότι ἐναντίος ἦν εἰς τὴν αἰτουμένην ἐκτακτον πίστωσιν. Ὁ δὲ δεύτερος ἀπέσυρε τὴν παραιτήσιν αὐτοῦ καθὼ προκληθεῖσαν μόνον ἐκ τοῦ εἰσπλου τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου εἰς τὸν Ἑλλήσποντον.

Τὴν δευτέραν ἢ περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως αἰτήσεις ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως εἰς τὰς δύο βουλὰς, ἡ δὲ συζήτησις περὶ αὐτῆς ἀνεβλήθη εἰς τὴν προχθὲς, πέμπτην. Σπουδαιόταται ὑπῆρξαν αἱ δηλώσεις τῶν ὑπουργῶν κατὰ τὴν υποβολὴν τῆς αἰτήσεως· καὶ ὁ μὲν λόρδος Δέρβυ εἶπεν ὅτι ὀριστικὴ διακανόνισις τῆς εἰρήνης ἀδύνατός ἐστιν ἄνευ εὐρωπαϊκοῦ συνεδρίου, περὶ δὲ τούτου σύμφωνοί εἰσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὁ δὲ σὶρ Στάφφορδ Νόρθκοτ ἐν τῇ κάτω Βουλῇ ἠτιολόγησε τὴν αἰτήσιν τῆς πιστώσεως οὐχὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ κυβέρνησις πρόκειται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν αὐτῆς πρὸς ἄμεσόν τινα ἐνέργειαν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι δέον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ συνέδριον ἡ Ἀγγλία μετὰ πλήρους τοῦ γοήτρου αὐτῆς. Ἀπεδέξατο δ' ὁ ὑπουργὸς οὗτος ὅτι συνέπειαι τοῦ ἐνεστώτος πολέμου εἰσονται ῥιζικαὶ τροποποιήσεις ἐν τῇ ἐνεστώσῃ τῶν πραγμάτων καταστάσει, προσθεὶς μόνον ὅτι δὲν πρέπει νὰ θυσιασθῇ ἡ Τουρκία εἰς τὰς θεωρίας τῆς Εὐρώπης.

Αἱ δηλώσεις αὗται δικαίως σπουδαιόταται ἐκρίθησαν καὶ υποδεικνύουσιν ὅτι ἡ Ἀγγλία ἔχει ἤδη καθωρισμένον πρόγραμμα περὶ τῶν ῥιζικῶν τούτων τροποποιήσεων, πρόγραμμα περὶ ὃ συνήσπισέ τις τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Τοῦτο δ' ἐπικυροῦται καὶ ἐκ τοῦ θρυληθέντος ὅτι ἐνεκα τῶν σφοδρῶν ἐπιθέσεων

τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπουργείου τὸ ὑπουργεῖον θὰ δώσῃ τὴν ἐγγύησιν ὅτι κατὰ τὴν προσεχῇ ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ συζητήσιν, ἐὰν κατορθώσῃ νὰ τύχῃ μεγάλης πλειονοψηφίας, θέλει ἀποκαλυφθῇ σπουδαιότατος εὐρωπαϊκὸς συνδυασμός.

Ὅσον ἐκ τῶν διαβιβασθέντων εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην τηλεγραφημάτων φαίνεται, ἐν τῶν πρώτων μελῶν τοῦ συνδυασμοῦ τούτου εἶναι ἡ Αὐστρία. Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις πολλὰς, ὡς ἐξάγεται, κατέβαλε προσπαθείας ὅπως ἐπισπάσῃται πρὸς ἑαυτὴν τὴν ἀμφοιγγοῦσαν ταύτην δύναμιν, ἥτις καὶ νῦν ἔτι σκέπτεται μὴ μετασχούσα εὐρωπαϊκοῦ τινος συνδυασμοῦ ὑπολειφθῇ ἐπὶ τέλους μεμονωμένη καὶ πληρώσῃ ἀντὶ πάντων. Ἐν τούτοις, ἐὰν πιστεύσωμεν εἰς τελευταῖον τηλεγράφημα τῶν Παρισίων, ἡ Αὐστρία ἤδη συνετάχθη μετὰ τῆς Ἀγγλίας, καθύσον ἀμφότεραι, λέγεται, αἱ δυνάμεις ἀπέστειλαν ταυτόσημον διακοίνωσιν εἰς Πεκτρούπολιν δηλοῦσαν ὅτι οὐδεὶς ὅρος μετὰ τῆς Τουρκίας συναποφασισθεὶς δύναται νὰ ᾔῃαι ὀριστικὸς ἀνευ τῆς συμπράξεως τῶν ἄλλων δυνάμεων. Προσέθηκε δ' ἡ Αὐστρία ὅτι οὐδὲν θὰ κυρώσῃ μέτρον δυνάμενον νὰ ἐπενέγκῃ ἐμμέσως ἢ ἀμέσως τὴν κατάλυσιν τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας ἐν Εὐρώπῃ.

Δυνάμεθα ἄρα γε νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὴν σπουδαιοτάτην ταύτην εἰδησιν; Ἀμφιβάλλομεν εἰσέτι, ὡς ἀμφιβάλλομεν καὶ περὶ τῆς πιστῆς ὑπὸ τοῦ τηλεγράφου ἐρμηνείας τῶν περὶ Ἑλλάδος δηλώσεων τῶν ἄγγλων ὑπουργῶν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ. Καὶ ἀληθῶς, πῶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ Ἀγγλία ἐπηρώτησε τὴν Ἑλλάδα ἂν ἀποδέχεται εὐρωπαϊκὴν συνδιάσκεψιν, ἡ δ' Ἑλλὰς ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται περὶ τούτου νὰ ὁμιλήσῃ πρὶν ἢ γνωσθῇ ἐὰν θὰ συνέλθῃ ἢ μὴ συνδιάσκεψις; Πῶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ λόρδος Δέρβι συνεπέρανεν ἐκ τούτων ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐνεργεῖ προφανῶς ἐν πνεύματι ἀποχῆς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀπαρτίζει δι' αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῆς μετοχῆς εἰς τὴν διανομὴν τῶν ὁμόρων χωρῶν; Τοῦτο δὲν θὰ

ἦτον ἔμμεσος πρόσκλησις διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπως μετέσχῃ τῆς ἐν Ἀνατολῇ πάλης; Δὲν θὰ ἦτο ἀπρόοπτος τις μεταβολὴ τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς, ἥτις ἄχρι τοῦδε τοῦλάχιστον ἀσχολουμένη νὰ προλάβῃ πᾶσαν ἐν Ἀνατολῇ νέαν περιπλοκὴν διὰ παντός τρόπου ἀπήτει παρὰ τῆς Ἑλλάδος νὰ ὑποσχεθῇ ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἀπόλυτον καὶ πλήρη αὐτῆς οὐδετερότητα; Πῶς ἄρα γε πάντα ταῦτα τὰ αἰνίγματα δύνανται νὰ λυθῶσιν, ἐὰν μάλιστα προστεθῇ εἰς ταῦτα καὶ τὸ ἄλλο δυσεπίλυτον αἰνίγμα τῆς στάσεως τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ἥτις προῦκάλεσε τὴν τελευταίαν ὑπουργικὴν ἐν Ἑλλάδι κρίσιν;

Οὐδῶλως ὑποκρύπτεται σήμερον ὅτι ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ὑπουργῶν αὐτοῦ διέταττε κινήσεις στρατῶν πρὸς τὰ μεθόρια ὑποδεικνυούσας φιλοπούλεμόν τι πνεῦμα καὶ ὅτι τοῦτο προῦκάλεσε τὴν τελευταίαν ὑπουργικὴν κρίσιν. Ἡ παράδοξος καὶ ἀντισυνταγματικὴ αὕτη στάσις τοῦ βασιλέως Γεωργίου προήρχετο ἄρα γε ἐξ ἀπλῆς ἰδιοτροπίας καὶ ἔρωτος τῶν πολεμικῶν δαφνῶν, ἢ ἐξ εἰσηγήσεων φίλων καὶ συγγενῶν αὐτῷ ἡγεμόνων; Δὲν δυνάμεθα οὕτε θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸ πρῶτον· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου πῶς δυνάμεθα νὰ συμβιβάσωμεν τὸ δεύτερον πρὸς τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἡμιεπισήμων δηλώσεων, ὅς ἐδωκαν οἱ πρώην ὑπουργοὶ ἐν τε τῇ Βουλῇ καὶ διὰ τοῦ τύπου προκληθέντες ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ σάββατον καὶ τὴν κυριακὴν γενομένων ἐν Ἀθήναις διαδηλώσεων τοῦ ὄχλου; Μακρῶς τὰς διαδηλώσεις ταύτας ἀρηγοῦνται καὶ δικαίως στηλιτεύουσιν αὐτὰς τὰ τελευταῖα ἄττικὰ φύλλα. Τὸ μέγα ἐθνικὸν ἄλγος ἐπὶ τῇ συνομολογήσει τῆς εἰρήνης, περιφρονηθέντος ὅλως τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου, ἐκμεταλλευθεῖσα ἀνόσιος σπείρα ὀνειρώττουσα τὴν κόρεσιν τῶν ἀντιδραστικῶν αὐτῆς κατὰ τοῦ Συντάγματος παθῶν εἰς μυρίας προήχθη ἀταξίας, αἵτινες κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην δικαίως δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ἐσχάτης προδοσίας ἐγκλήματα. Μετ' εὐγλώττου ἀγανακτήσεως ἔχα-

ρακτήρισαν τοιαύτας αὐτὰς ἐν τε τῇ Βουλῇ

καὶ ἐν τῷ τύπῳ οἱ τέσσαρες πολιτικοὶ ἡγέται ἐν Ἑλλάδι Κουμουνοῦρος, Ζαΐμης, Δεληγεώργης καὶ Τρικούπης, οἵτινες ἐν ταῖς ἐξηγήσεσιν αὐτῶν ὑπέδειξαν ὅτι δυστυχῶς ἡ μεγάλη, δικαία καὶ χριστιανικὴ Εὐρώπη τὰ πάντα τῇ Ἑλλάδι ἤρνηθη καὶ ἐθυσίασεν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτὴν εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς Ῥωσσίας καὶ εἰς τὰ σλαυικὰ συμφέροντα. Ἐάν ᾖναι ἀληθές ὅτι εὐρωπαϊκὴ τις δύναμις συνεβούλευσε τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὰς τύχας τοῦ πολέμου ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἄλλη τις δύναμις ἤθελε βοηθήσει αὐτῇ ἐξ ἀντιζηλίας πρὸς ἐκείνην, ἀληθῶς τότε δύναται τις ν' ἀπελπισθῇ καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ λόγιον τοῦ κ. Βάϋστ: *Il n'y a plus d'Europe* (δὲν ὑπάρχει πλέον Εὐρώπη).

Ὅπως δὴ ποτε ἡ Ἑλλάς δὲν ἀπέγνω καὶ εἰς τῶν πολιτικῶν αὐτῆς ἀνδρῶν ὁ κ. Κουμουνοῦρος ἀνέλαβε τὸ βαρύτερον κατὰ τὴν κρίσιν ταύτην ὥραν φορτίον τῆς κυβερνήσεως. Τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὁ κ. Κουμουνοῦρος συνεκεραλαίωσεν ἐν ταῖς ἐπομέναις λέξεσιν: «Ἐνεργὸς καὶ πραγματικὴ προσπάθεια καὶ υπεράσπισις τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν καταπιεζομένων ἀδελφῶν ἡμῶν». Ἀλλὰ πῶς καὶ διὰ τίνος μέσου θὰ δυνήθῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πρόγραμμα τοῦτο, μάλιστα νῦν ὅτε ἡ εἰρήνη ἢ συνωμολογήθη ἤδη ἢ ἐν τῷ συνομολογεῖσθαι εἶναι καὶ ὅτε μεθ' ὅλας τὰς διπλωματικὰς τῆς γλώσσης λεπτότητας καὶ ἐπιφυλάξεις τῆς οὕτωσὶ δὴ λεγομένης πολιτικῆς τῶν μεγάλων δυνάμεων πλέον ἢ πιθανόν εἶναι ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη θὰ περιορισθῇ εἰς ἀσκόπους καὶ ματαιὰς ἐπιδείξεις, ἐπὶ δὲ τέλους, ὡς ἐν Λονδίνῳ τῷ 1871 καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1876, θὰ περιβάλῃ δι' εὐρωπαϊκῆς κυρώσεως τὰς Ῥωσικὰς ἀπαιτήσεις ὑπὲρ τοῦ σλαυισμοῦ; Ἐν μόνον ὑπάρχει πρὸς τοῦτο μέσον, ἀλλὰ τὸ μέσον τοῦτο εἶναι ἔσχατον ἡρωϊκὸν φάρμακον συνεπαγόμενον ἢ τὴν ἐπιτυχίαν, ἢ τὴν παντελεῖα καταστροφὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἐλπίζωμεν καὶ πάλιν ὅτι ἡ πολιτικὴ σύνοσις θὰ ἐπικρατήσῃ ἐν Εὐρώπῃ καὶ θὰ ἀποσοβῇ τὴν κατάπτωσιν καὶ τοῦ δευτέ-

ρου μετὰ τὴν Τουρκίαν εὐρωπαϊκοῦ προμαχῶνος κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τοῦ Βορρᾶ.

Ἐν τούτοις ἡ εἰρήνη λέγεται συνομολογούμενη. Μετὰ ἐβδομαδικὴν σιγὴν καὶ ἀμφισβολίαν ἐπὶ τέλους οἱ πληρεξούσιοι ἔδωκαν σημεῖα ζωῆς τὴν προχθὲς, πέμπτην. Τηλεγράφημα παρὰ τῶν πληρεξουσίων ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἀποσταλὲν εἰς τὴν Πύλην συνίστα αὐτῇ τὴν ταχείαν διόρθωσιν παρallaγῶν τινῶν ὑφισταμένων ἐν τῷ Ῥωσικῷ κειμένῳ τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων καὶ ἐν ταῖς διαβιβάσεσιν παρὰ τῆς Πύλης διαταγαῖς, ἐγνωστοποιεῖ ὅτι ἡ ὁριστικὴ ὑπογραφή τῆς εἰρήνης, ἴσως δ' ἐπιμένως καὶ τὸ εὐρωπαϊκὸν συνέδριον, γενήσεται οὐχὶ ἐν Ὁδησσῷ, ἀλλ' ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐνθα ἀποστέλλεται παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου εἰδικὸς ἀπεσταλμένος καὶ ἡγγελλεν ὅτι ἡ εἰρήνη ἐμελλεν ὑπογραφῆναι τὴν 5 μ. μ. τῆς πέμπτης, ἐάν κατέφθανον αἱ ὁριστικαὶ ὁδηγαί. Αὗται ἀπεστάλησαν πρό μεσημβρίας τῆς πέμπτης, ἀλλὰ μέχρι τῆς χθὲς ἐσπέρας οὐδεμία εἶχε ληρθῇ εἰδησις περὶ ὁριστικῆς ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης. Τούναντίον διεδόθη ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν νέαι τινὲς δυσχέρειαι προέκυψαν κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης, ὡς ἐκ δὲ τούτου διηνεκῶς ἀντηλλάσσοντο διὰ τοῦ τηλεγράφου μετὰ τῆς Πύλης καὶ τῶν ἐν Ἀδριανουπόλει πληρεξουσίων αὐτῆς ἐξηγήσεις καὶ ἀντεξηγήσεις. Ἐλπίζεται ὅπως δὴ ποτε ὅτι καὶ αἱ δυσχέρειαι αὗται θὰ ἀρθῶσι καὶ οἱ προκαταρκτικοὶ ὅροι τῆς εἰρήνης σήμερον ἢ αὔριον θὰ ὑπογραφῶσιν. Ἐν ταῖς αἰσίαις ταύταις ἐλπίσι περὶ ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης ἀκαιροὶ φαίνονται αἱ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἑκτακτοὶ στόλων κινήσεις. Ἐκτὸς τοῦ ἀγγλικοῦ, περὶ οὗ ἤδη προεῖρηται, καὶ ἡ Ἰταλία μέγαν ἀπέστειλεν ἐκ Τάραντος στόλον μετὰ εἰδικῶν ὁδηγῶν καὶ ἡ Γαλλία ἐκ Τουλῶνος. Ἀπιστολή τῶν στόλων τούτων φαινομένη τοῦλάχιστον καὶ λεγόμενη εἶναι ἡ προσπάθεια τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν ὑπηκόων αὐτῶν.

Ἀντιφάσκουσai ἐφαίνοντο πρὸς τὰς περὶ ταχείας συνομολογήσεως τῶν προκαταρκτι-

κῶν ὄρων τῆς εἰρήνης ἐλπίδας αἱ κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην σύντονοι καὶ ἀδιάκοποι τῶν Ῥώστων προελάσεις πρὸς τὴν πρωτεύουσαν ἰδίως. Αἱ προελάσεις αὗται συνοψίζονται εἰς τὰ ἐπόμενα. Τρεῖς μεγάλοι Ῥώστικοι μοῖραι ἐφαίνοντο κινούμεναι. Ἡ μὲν τούτων ἀναστείλασα τὴν εἰς Καλλιπόλιν πορείαν ἐνεκα πολιτικῶν λόγων ἐτράπη κατὰ τὴν ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως εἰς Δεδὲ ἀγὰς σιδηροδρομικὴν γραμμὴν καὶ καταλαβούσα τῇ πέμπτῃ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος κατῆλθε εἰς Δεδὲ ἀγὰς, ἀφ' οὗ κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις μικρὸν ἀπέχει. Δευτέρᾳ μοῖρᾳ προελάσασα διὰ Πύργου ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου κατέρχασεν εἰς Σκράντα Ἐκκλησίας, ἐκεῖθεν δὲ, λέγεται, μέχρι τῆς λίμνης τῶν Δέρκων. Ἡ τρίτη τέλος φθάσα εἰς Λουλέ Βουργᾶς κατέλαβε τὴν δευτέραν ἢ τρίτην μετὰ μικρὰν μάχην τὴν Τσουρλοῦν καὶ ἐκεῖθεν προῆλθε μέχρι Τσερκέσκιοῦ ἐν μέσῳ τῆς ἀπὸ Τσουρλοῦ εἰς Τσατάλδζαν ὁδοῦ. Τοιαύτη ἦν ἡ στρατιωτικὴ κατὰστασις, ὅτε ἡγγέλθη ὡς βεβαία πλέον ἡ ὑπογραφή τῶν προκαταρκτικῶν τῆς εἰρήνης ὄρων.

Ἡ ὁθωμανικὴ Βουλὴ ἡσχολήθη κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην εἰς διαφόρους ἐπερωτήσεις, ὧν σπουδαιότατή ἦν ἡ ὑπὸ τῶν ἐλλήνων βουλευτῶν Χαμουδοπούλου Σμύρνης καὶ Ὑπανδρουμένου Αἰγίου περί τῶν στυγερῶν ἐν Στακτοχωρίῳ κακουργημάτων, ἅπερ ἀναφέρει ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὰ ὅποια διεπράχθησαν προεξάρχοντος, φεῦ! τοῦ ἐν Πύργῳ πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως ἀποσταλέντος τέρατος ἀληθῶς Νουρὶ βέη.

Ο ΧΩΡΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

Ἐξεδόθη ἐσχάτως ἐν Γαλλίᾳ συνταγὴν ὑπὸ τοῦ κ. Α. Himly σπουδαιότατον βιβλίον ἐπιγραφόμενον *Histoire de la formation territoriale des Etats de l'Europe centrale*, διπλοῦν παρέχον διάφορον, διότι καὶ μᾶλλον ἡμᾶς εἰς τὸ ἔργον τῶν παρελθόντων αἰώνων καὶ στρέφει τὴν ἡμετέραν προσοχὴν πρὸς τὸ μέλλον. Τοῦ βιβλίου τούτου καλλίστην δημοσιεύει ἀνάλυσιν ἡ γαλλικὴ Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων, ἀνάλυσιν ἣτις, νομίζομεν, δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος καὶ διὰ τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστα

Αἱ ἀπὸ δωδεκαετίας, λέγει τὸ εἰρημένον φύλλον, ἐπελθοῦσαι ἐν τῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ μεταβολαὶ οὐδόλως εἰσὶν ὀριττικαί, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ προοίμιον πληρεπτέρας καὶ λογικωτέρας ἀργανώσεως. Δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ γείνωμεν μάντις κακῶν διὰ τὸ αὐτοπροσγρικὸν κράτος. Ἡ Αὐστρία ἐστὶ νῦν μᾶλλον ἢ ποτε ἀξία τῆς συμπαθείας τῶν φιλελευθέρων, συνταγματικῶν καὶ εἰρηνικῶν χωρῶν. Τὸ κράτος τοῦτο ἐν τῇ γεωγραφικῇ αὐτοῦ θέσει καὶ ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτοῦ καταρτισμῷ ἐστὶν ἐν τῶν ἐδραιωτάτων στοιχείων τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης. Ἀλλ' ἐάν τις θέλῃ νὰ πορισθῇ τὰς ἀνγκαίαις συνεπείαις τῶν τελευταίων γεγονότων, ἅπερ μετέβαλον τὸν χάρτην τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, δὲν δύναται νὰ μὴ πεισθῇ ὅτι θάπτεται ἡ βράδιον ἢ διανομή τῶν χωρῶν, ἃς ἐμπεριέχει τὸ εὐρὺ ἐκεῖ οὗ κράτος, ὑποστήσεται σπουδαίας τροποποιήσεις. Ἐπιτραπήτω ἡμῖν ἀπλοῦς περὶ τούτων ὑπανγκυρὸς οὐδὲν ἀξιούσιν οὔτε ἐξακριβῶται οὔτε συζητῆσαι τὰς τροποποιήσεις ταύτας· ἄλλως δὲ, τοῦτο θὰ παρέσυρεν ἡμᾶς ἐκτὸς τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ γενήσεται λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ. Ἐν τούτοις ἡ θεωρία αὕτη τοῦ μέλλοντος παρίσταται φυσικῶς εἰς τὴν διανοίαν ἐκάστου ἀναγινώσκοντος τὰ συμπεράσματα τῆς συγγραφῆς τοῦ κ. Α. Himly.

Ἀλλὰ πρῶτον τί ἐννοητέον διὰ τῆς γεωγραφικῆς ταύτης φράσεως Κεντρικὴ Εὐρώπη; Ἔστιν ἄρα γε χώρα διακεκριμένα ἔχοντα ὅλα εἴτε φυσικὰ εἴτε ἐκ συνθήκης; Ἐχει χαρακτῆρά τινα φυσικόν, κλιματικόν καὶ γεωλογικόν ὅρους, διακρίνοντας αὐτὴν τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἱστορικὰς παραδόσεις καθιστώσας αὐτὴν ἰδιαιτέραν ὄντοτητα; Ἔσχεν ἐν τῷ παρελθόντι καὶ τηρεῖ ἐν τῷ παρόντι ἰδίαν ὑπαρξίν καὶ, ὡς εἶπεῖν, ἀτομικὴν ὡς ἡ Ἰταλία, ὡς ἡ Γαλλία, ὡς ἡ Ἰσπανία, ὡς πᾶσι αἱ ἄλλαι ἐθνικαὶ ἀτομικότητες, αἵτινες ἀλληλοδιαδόχως παρέστησαν ἐν τῇ σκηνῇ τῆς ἱστορίας; Ὁ κ. Α. Himly εὐκρινέστατα ἀπαντᾷ εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα, ἅπερ ἐτίθεντο αὐτῷ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ.

Καθὼς, λέγει, αἱ πλεῖστοι τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, οὕτω καὶ ἡ κεντρικὴ Εὐρώπη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιγραφῇ μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας. Οὐχ ἥτιον ἔχει ἰδιάζοντα χαρακτῆρα, ὅστις ἀκριβῶς ἐστὶν ὁ χαρακτῆρ μέτης ἐν πᾶσι φύσεως. Αἱ δύο μεγάλοι διαστάσεις τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου διακόπτονται ἐν αὐτῇ καὶ αἱ δύο μεγάλοι εὐρωπαϊκαὶ θάλατται περιβάλλουσι τὰς ἀκτὰς αὐτῆς διὰ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῶν κόλπων. Τὴν μέσην κατέχει θέσιν μεταξὺ τῆς βρεΐας ἀνατολικῆς Εὐρώπης, τῆς παγετώδους χειμῶνος ὥρα καὶ θερμότητος θέρους, καὶ τῆς ἐλαφρῆς δυτικῆς Εὐρώπης, τῆς εὐ-